Опубликован на (https://bnm.md)



08.11.2025

# VIDEO// Episodul 6 al podcastului „Sensul banilor”, cu participarea doamnei Anca Dragu, guvernatoarea Băncii Naționale a Moldovei, și a doamnei Galina Cicanci, ofițer de țară în cadrul Corporației Financiare Internaționale

*Invitații podcastului sunt Anca Dragu, Guvernatoarea BNM și doamna Galina Cicanci, expertă în educație financiară, formatoare și promotoare a independenței economice prin cunoaștere.*

Toate podcasturile [1]

*Acest podcast este produs de BNM, in scopul educației financiare a cetățenilor.*

*Opiniile exprimate în acest podcast nu reprezintă punctul de vedere oficial al BNM.*

*Transcrierea podcastului „Sensul banilor”:*

**Moderator: Vitalie Guțu, jurnalist**

Doamnelor și domnilor, bun găsit la un nouă ediție a podcastului „Sensul Banilor”, realizat de Banca Națională a Moldovei. În contextul Zilei Internaționale a Economisirii, vom explica de ce banii nu sunt doar

un mijloc de plată, ci un instrument al echilibrului, al planificării și al responsabilității. De asemenea, împreună cu invitatele mele, vom învăța cum să economisim inteligent, cum ne formăm obiceiurile financiare sănătoase și cum putem transforma economisirea într-o parte firească din viața noastră.

Alături de mine se află invitata permanentă a podcastului „Sensul Banilor", doamna guvernatoare a Băncii Naționale, Anca Dragu. Vă mulțumesc pentru că sunteți alături de noi.

**Anca Dragu**: Bună ziua și bine v-am regăsit.

**Vitalie Guțu**: Cu mare drag! Și doamna Galina Cicanci, expertă în educație financiară, formatoare și promotoare a independenței economice prin cunoaștere. Vă mulțumesc pentru prezența la podcastul nostru.

**Galina Cicanci**: Și eu vă mulțumesc pentru invitație.

**Vitalie Guțu**: Așadar, cum spuneam în introul acestui podcast, vom încerca, pe durata discuției noastre, să explicăm celor care ne urmăresc ce înseamnă economisirea, pentru că și în societate există anumite percepții, poate uneori eronate, vis-a-vis de conceptul de economisire. Fiecare leu pus deoparte, unii consideră, nu este doar o rezervă de bani, ci un pas concret către stabilitate, siguranță și oportunități noi. Alții consideră că dacă pui leul sub cearșaf, nu știu dacă mai are rost să-l scoatem de acolo după o anumită perioadă de timp. În acest context, vreau să vă întreb de ce sau cum le răspundem acestor oameni, că nu are rost să economisești pentru că banii oricum se devalorizează, doamnă Dragu?

**Anca Dragu**: Economisirea nu este o constrângere, economisirea este un pas către libertate. Pentru că în momentul în care ai o sumă de bani la dispoziție, de exemplu, dacă ai echivalentul cheltuielilor lunare pe o perioadă de 3-6 luni, atunci, cu această rezervă la dispoziție, ai luxul, ai libertatea de a-ți schimba serviciul, de exemplu. Nu îți mai place serviciul sau vrei, ești în căutare de ceva nou, o altă provocare, și atunci ai această pernă de siguranță care îți acoperă cheltuielile pentru o perioadă de câteva luni. Deci trebuie să vedem economisirea ca un pas către o libertate mai mare pe care ne-o dăm noi, nouă înșine. Apoi, spuneați despre valoarea banului. Cu siguranță că este ceva adevăr în această idee, că mai bine cheltui banii decât să economisești, că își pierd valoarea. Dar asta se întâmplă atunci când inflația este una galopantă, hiperinflație, de 50%, de 100, două-trei la sută. Da, în aceste situații economisirea iese din discuție. Dar nu este cazul țării noastre, nu e cazul Republicii Moldova. Noi avem o inflație acum undeva la sub 7 la sută și ne îndreptăm către o inflație și mai redusă.

Vedem dobânzile bancare că sunt comparabile, deci nu e vorba că pierzi bani. Adică ideea că trebuie să arunci banii, să crești viteza de circulație a lor, să scapi de bani, să-i cheltui cumva, pentru că își pierd valoarea, este o idee valabilă în situația în care vorbim de inflație de 50-100%, deci de alte cifre.

Noi, tocmai de asta și ne chinuim la Banca Națională, să ne asigurăm că inflația este undeva la nivelul la care noi considerăm că asigură atât economisirea, cât și investițiile. Că această rată a dobânzii și rata inflației, apoi ratele dobânzilor trebuie să fie unele bune și pentru cei care vor să economisească și pentru cei care vor să investească.

Da, trebuie să economisim, pentru că asta ne asigură mai multă libertate, mai multă independență în luarea deciziilor în viața de zi cu zi și trebuie să ne uităm ca rata randamentului, dobânzii la economisire să fie una care să acopere inflația, să fie una care să ne permită să păstrăm valoarea banilor. Deci, ideea că nu se merită să economisești că banii își pierd valoarea, asta era o idee de acum 20 de ani, de acum foarte mulți ani, când economia era în cu totul altă situație.

**Vitalie Guțu**: Doamnă Cicanci, economisirea este un instrument al libertății, cum spunea și doamna guvernatoare, cum am putea schimba percepția oamenilor? Din experiența pe care o aveți dumneavoastră, a economisi nu este tocmai bine sau este bine?

**Galina Cicanci**: Cum a zis și doamna guvernatoare, economisirea este o parte a monedei, cealaltă parte este investirea, pentru că doar investind îți protejezi economiile împotriva devalorizării în termen lung. Dar în

afară de obiectivele pe termen lung, economisirea îți mai creează și o siguranță pe termen scurt. Și astea sunt obiective deloc neglijabile. Confortul financiar în perioade mai dificile financiare, acumularea unei contribuții pentru o mică afacere,  pentru o investiție mai mare, toate provin întâi și întâi din economii. Educația financiară contează, deci este cheia, ca fiecare persoană să vadă drumul de la o economisire, așa, către o investiție, către un obiectiv.

**Vitalie Guțu**: Oricum, pe lângă neîncrederea în stabilitatea economică sau în ziua de mâine, pentru că există asemenea percepții în societate, după cum ziceam, apare și o altă tentație, ca să cumpărăm ceva, deci de la dorința de a cumpăra ceva, ceea ce meriți, da? Spre exemplu, ajungem la final de săptămână și vrem să ne răsfățăm cu un obiect, un lucru sau un serviciu pe care noi considerăm că l-am meritat și până la presiunea socială pentru a ține pasul cu ceilalți, toate ne împing spre un consum imediat. Și aici vin și vă întreb care ar fi echilibrul dintre a economisi și presiunea de a cheltui la modul instant, doamna guvernatoare?

**Anca Dragu**: Este relația dintre emoție și rațiune. Este emoție de a avea un consum din acesta imediat, consumul impulsiv, consumul ca o recompensă, dar pe un fond emoțional. Consumul emoțional l-am văzut în multe perioade de timp. Dăm exemplu, în perioada pandemiei, era consumul emoțional de anumite produse ciudate. În consumul emoțional atunci se traducea tot ce însemna făină, mălai, hârtie igienică.

Vitalie Guțu: Și când pe rețele de socializare apăreau fotografii cu rafturile goale, și atunci oamenii influențați de asemenea imagini, la fel era o goană.

**Anca Dragu**: Ce m-a șocat atunci, apropo de consum emoțional, au fost două elemente -  hârtia igienică și arpacașul, din care se face colivă. Dar rațiunea unde este? Că nu putem avea o viață eminamente emoțională, bazată pe emoție, pe sentiment. Și atunci vine rațiunea și spune, ok, mergi la magazin și vezi două perechi de pantofi, sunt foarte frumoase amândouă, dar trebuie să te și gândești unde-i pun? ce fac? când îi port? Totuși am numai două picioare, deci iau patru... Câte perechi de pantofi să cumpăr? Am nevoie de două, am nevoie de una, măcar? Și cu siguranță putem să ajustăm această emoție că ne place, că ne dorim, vai, de când mi-am dorit o pereche de pantofi roșii, dar și un albastră îmi trebuie, chiar îmi trebuie. Și atunci trebuie să reducem acest consum emoțional, să venim cu partea de rațiune. De fapt, cam de ce am neapărat nevoie. Și să vedem și dezavantajele unui consum impulsiv, emoțional.

Cumperi o mulțime de lucruri de care n-ai nevoie, apoi, acasă te trezești că nu ai unde să le depozitezi. Pe urmă îți pare rău, efectiv, de banii tăi. Am dat banii degeaba, am aruncat banii pe geam, mai bine făceam altceva cu ei. Și eu asta am încercat întotdeauna să explic, să vedem utilitatea reală a bunului. Putem să fim de acord că avem și nevoie de un consum de acesta, de recompensă. Avem nevoie să ne simțim puțin răsfățați și nu știu fiecare ce înțelege prin asta, cum se vede recompensa. Dar, repet, rațiunea, echilibrul trebuie să domine în viața noastră de zi cu zi. La fel cum suntem raționali când mergem pe stradă și nu ne enervăm de orice, nu ne certăm cu oricine. La fel trebuie să ne comportăm și cu banii noștri, și în relația cu consumul.

**Vitalie Guțu**: Doamnă Cicanci, cum ar trebui la modul practic cetățeanul de rând să pună pe talerul acesta al echilibrului, consumul impulsiv sau consumul de răsfăț, hai să-i zic așa, și consumul rațional?

**Galina Cicanci**: Eu cred că toată lumea știe de metoda celor trei plicuri sau de metoda în care  împarți din start, conform unui plan, veniturile. Nu știu, în trei părți egale, în patru părți egale, în câte părți egale sau neegale îți dorești, dar îți stabilești limitele din start. Uite, porțiunea asta va fi pentru răsfăț, următoarea porțiune va fi pentru necesități și asta va fi pentru economii. Și autodisciplina, dacă respecti, ajungi să echilibrezi pentru că ți-ai făcut scopul.

**Vitalie Guțu**: Apropo, din experiențele domniilor voastre, ați văzut o cultură a distribuției banilor în rândul oamenilor sau în rândul societății? Iată, această parte din sumă o direcționez pentru un consum pe viitor,

altă parte o direcționez pentru consumul care mă așteptă la final de săptămână, și așa mai departe. Doamna guvernatoare?

**Anca Dragu**: Există în teorie această regulă, ce spunea doamna Cicanci, regula 50-30-20, cam acestea sunt cifrele. Dar uitați-vă, eu mi-amintesc în copilărie, nu eram la școală, părinții mei nu cred că fuseseră la cursuri de educație financiară, dar mi-amintesc că tata venea cu salariul acasă și împărțeau banii. Și spuneau – aceștia sunt banii pentru mâncare, aceștia sunt banii pentru casă, pentru copii, pentru pus deoparte, pentru economisire. Eu asistam la această discuție între părinții mei și îmi făcea o foarte mare plăcere să stau și eu acolo în zonă. Probabil că nu știam atunci că peste ani de zile voi administra bugete de magnitudini mai mari. Deci, da, există această practică și e o bună practică. Eu încerc în familie, copilului să îi spun, să îl învăț noțiuni de genul - costul de oportunitate. De când era mic îi spuneam, uite, putem să cumpărăm această jucărie, dar cu banii aceștia poate am putea face ceva mai bun sau ne-am dori altceva, și mai tare decât această jucărie. Și atunci aveam o discuție destul de echilibrată. Da, mai bine mergem la cofetărie. Ok, deci am înțeles ca avem o sumă de bani pe care o putem cheltui așa, după bunul plac și hai să vedem care este bunul plac efectiv. Nu ne ajunge și de jucărie și de cofetărie. Există această practică și îi încurajez pe părinți, cumva să le vorbească copiilor despre aceste noțiuni. Desigur, poți să-i spui copilului mai simplu, n-am bani, dar nu ne ajută foarte mult. Copilul va crește cu o frustrare. De ce tot timpul n-am bani, dar de ce n-am bani? Hai să facem bani.

**Vitalie Guțu**: Și atunci părintele trebuie să vină cu o alternativă.

**Anca Dragu**: Să explice de ce. Da, noi avem banii ăștia pe care trebuie să-i folosim în acest scop. Pentru scopul pe care tu îl dorești. Uite, hai să vedem, să găsim o altă soluție.

**Vitalie Guțu**: Doamna Cicanci, în perimetrul dumneavoastră, în care vă mișcați...

**Galina Cicanci**: Da, și vreau să vă asigur că majoritatea oamenilor pe care i-am întâlnit pe parcursul vieții au un fel sau altul de planificare financiară a finanțelor personale. Au un fel sau altul de bugetare și un fel sau altul de a-și atinge obiectivele financiare, investiții, cheltuieli, mai mari, mai mici. Dar toată lumea are o metodă și încurajez tinerii care încă nu o au, să o găsească.

**Vitalie Guțu**: Și în acest context aș vrea să dau citire câtorva cifre și conform unui sondaj reflectat în raportul Băncii Mondiale Findex-Moldova 2024, doi la sută dintre respondenți au afirmat că au pus bani deoparte pentru bătrânețe. Șapte la sută au economisit bani la o bancă sau la o altă instituție financiară, iar 41 % din toți respondenții au raportat economisiri în acest an pentru orice motiv, utilizând orice mod de economisire. Și aici vin și vă întreb ce soluții sigure are astăzi un cetățean care vrea să-și protejeze economiile, depozite, obligațiuni, fonduri de investiții?

**Galina Cicanci**: Dacă vorbim despre soluții sigure, da, depozitele le cunoaște toată lumea. Fondurile de investiții, mai puțin pe piața noastră, dar ar fi minunat să le avem, pentru că depozitele în ultimii ani au fost mai puțin rentabile ca și o destinație pentru investiții. Cred că mai productiv pentru fiecare, dar și pentru economie, e să fie o altfel de investiție. Dar eu aș zice că un obiectiv mai aproape de fiecare ar fi planurile de pensii, care sunt foarte aproape, în forma sa, de depozitele cu care suntem obișnuiți, dar contribuie la niște obiective pe termen lung și cred că este un produs mai puțin cunoscut sau mai puțin practicat la noi în societate. Și aș zice că pe nemeritate, ar trebui să fie promovat un pic mai mult. Și asta ar fi o modalitate de a economisi inteligent, cu un scop acolo.

Tinerii cunosc foarte bine și alte oportunități de investire, cum ar fi în ETF-uri, în vehicule de investiții, în imobiliare, toate, necesitând o piață de capital pe care noi ne-o dorim, cu toții. Și să știți că crește o generație care știe exact ce vrea să facă pe piața asta, doar piață să fie. Și astea sunt instrumente.

**Vitalie Guțu**: Doamna guvernatoare, pentru care soluții ați opta dumneavoastră sau pe care dintre soluții ar

trebui să fie pus accentul?

**Anca Dragu**: Oricare, numai să fie o soluție de economisire. Dar, în primul rând, trebuie să ne uităm, atunci când economisim, la conceptul de lichiditate al economiilor pe care le facem. Adică, cât de ușor, respectivii bani investiți în ceva, că economisești și apoi trebuie să le dai o formă să facă un randament, cât de ușor îi transformăm în bani atunci când avem nevoie și putem avea nevoie, cum spuneam. Să te întrețiii atunci când ești în căutarea unui loc de muncă, pentru o problemă medicală. Aici, de exemplu, putem veni cu asigurări, care sunt tot o formă de economisire și investiție. Economisești bani într-o formă de asigurare, ea îți acoperă nevoia medicală atunci când, dacă ai nevoie.

Valorile mobiliare de stat sunt, de asemenea, o investiție foarte, foarte sigură și lichidă. Cea mai lichidă investiție este cea în depozite bancare, cu siguranță, și cea mai facilă, mai răspândită pe piață. Dar eu vreau să spun că tinerii din ziua de astăzi sunt într-o situație cu mult mai bună decât eram noi când eram tineri, pentru că eu, perioada tinereții mele era într-o perioadă economică de o maximă incertitudine economică, cu hiperinflație, cu aproape zero locuri de muncă. N-aveai ce să economisești. Nici nu te puteai gândi la așa ceva. Asemenea discuții nu-și aveau rostul efectiv. Era situația economică atât de grea. La ziua de astăzi, însă, lucrurile arată incomparabil și putem discuta despre predictibilitate, despre economisire, despre investiții, despre mai multe tipuri de investiții. Deci, acum, deja ne uităm unde ar fi mai bine să investim. Dar, cum spuneam, trebuie să ne uităm clar la acest element de lichiditate. Dacă investești și cumperi ceva în zona imobiliară, garsonieră, apartament ceva, trebuie să te gândești că dacă ai nevoie de bani, va fi ceva mai greu să obții suma cash imediat, ai nevoie de ceva timp până când vinzi investiția. Deci, de asta trebuie să ținem cont. Să economisim și să avem și investiții mai lichide, mai ușor transformabile în bani cash.

**Vitalie Guțu**: Că tot ați menționat despre tineri, doamnă guvernatoare, dumneavoastră în discuțiile cu tinerii, nemijlocit, prin Școala finanțelor moderne, prin orele de educație financiară în școli și liceele din țară, ei cum se uită la procesul acesta de economisire, cum îl văd ei la modul practic și care este viziunea lor, în ce ar putea investi pentru o eventuală economisire pe viitor?

**Anca Dragu**: Eu discuțiile cu tinerii de liceu le încep desigur prin a-i întreba dacă au o sumă de bani din familie, o sumă de bani fixă sau sporadică și cum își administrează, dacă au conceptul acesta de buget, că acesta e primul pas.  Să ai noțiunea de buget. Cât mă costă pe mine viața într-o lună? Ce fac eu dacă sunt licean și am tot, casă, masă asigurată din partea părinților, dar am nevoie de o sumă. De câți bani pe lună am nevoie pentru a merge la un film, pentru a face altceva unde nu trebuie să cer întotdeauna permisiunea sau banul de buzunar în fiecare zi. Deci asta e prima discuție, că ar trebui să avem o sumă de bani pe care să ne bazăm. Banii nu sunt nelimitați, nici părinții nu au bani nelimitați, chiar dacă facem totul pentru copiii noștri, dar avem niște limite.

Și apoi trebuie ca ei să înțeleagă cum să drămuiască aceste bugete. Desigur, sunt interesați de zona de cripto, însă aici vine discuția despre riscuri și siguranță. Și cred că în ziua de astăzi, principalul sau un element foarte, foarte important în discuție este acela legat de siguranță, de riscurile pe care ni le asumăm. Și oamenii trebuie să înțeleagă că randamente, dobânzi, câștiguri foarte mari sunt clar asociate cu riscuri foarte mari. Dacă cineva îți spune că vei obține o sumă semnificativă, vei avea un câștig nebănuit, trebuie să-ți pui niște semne de întrebare. Și am văzut recent o asemenea platformă care a dat faliment. Astăzi chiar am semnat un răspuns către un cetățean care se plângea că a fost escrocat pe o platformă. Din păcate, numai poliția și instanța îl poate ajuta pe un om în asemenea situație.

**Vitalie Guțu**: În condițiile actuale și în condițiile în care avem asemenea riscuri pe piață, Banca Națională a Moldovei, cu ce programe și inițiative de educație financiară vine ca să educe într-un fel sau altul profilul acelei persoane, ca să poată să știe concret care sunt riscurile, obstacolele, provocările de a investi o anumită sumă de bani, ca peste un anumit termen să iei mai mult?

**Anca Dragu**: Rolul nostru este unul preventiv. Noi nu avem rol de investigație, de recuperare a banilor, cu asta se ocupă alte instituții ale statului, cum spuneam. Protecția consumatorului de servicii financiare o face CNPF (Comisia Națională a Pieței Financiare), iar poliția, procuratura, instanțele - dacă e cazul unor

investigații. Deci, Banca Națională a Moldovei se ocupă de partea preventivă, adică noi ne asigurăm că oamenii au informații și facem demersuri în zona educației financiare, incluziunii financiare prin Strategia privind incluziunea financiară, prin tot felul de produse de educație financiară, inclusiv acest podcast pe care îl realizăm, Sensul Banilor, Școala finanțelor moderne, tabere de educație financiară. Venim în zona de educație să ne asigurăm că oamenii înțeleg fenomenul economic și nu sunt atât de ușor păcăliți de promisiuni de acestea de îmbogățiri rapide. Promisiune gen Pinocchio, da? Pune bănuții în pământ că de acolo va crește un pom cu bani de aur în el.

**Vitalie Guțu**: Am înțeles. Și altă categorie în societate sunt femeile care, timpul a demonstrat că femeile, în marea majoritate a familiilor, ele sunt gestionarul banilor. Cu toate acestea, studiile arată că atunci când femeile au cunoștințe și resurse necesare, ele devin planificatori financiari foarte buni. Dar noi avem și o altă realitate, cunoaștem și o altă realitate, când sunt femei care au un acces limitat la informații financiare, la planificarea bugetului familiei, pentru că au acces foarte limitat și la banul propriu-zis pe care îl aduce soțul sau bărbatul în casă. Doamna Cicanci, din activitatea dumneavoastră, cum reacționează femeile la ideea de investiții, pensii private sau planuri de economisire pe termen lung? Și dacă au asemenea cultură?

**Galina Cicanci**: Da, sunt mai multe întrebări într-o întrebare, dar da, eu am experiență personală în predarea lecțiilor de educație financiară, preponderent adulților și preponderent în zonele rurale, acolo unei ajung cel mai greu serviciile financiare. Și vreau să zic că femeile sunt, de regulă, auditoriul cel mai receptiv. Eu am văzut că ele toate își doresc o siguranță financiară. Deci, cred că ele cel mai des invocă lipsa banilor liberi pentru a economisi, dar toate își doresc și un cont de economii și o asigurare de viață, de sănătate și un plan de pensie privată. Absolut toate își doresc. Vorbind despre Findex, despre care ați menționat. Am verificat și eu cifrele de acolo. În deținerea conturilor noi nu vedem o discrepanță mare între femeie și bărbați, cam în mod egal au conturi și femeile, și bărbații. Nu știu despre câți bani au acolo, dar ca număr de conturi cam egal. Dar e o diferență mai mare în utilizarea transferurilor digitale, femeile folosesc mai puțin plățile digitale decât bărbații. Nu cunoaștem cauzele, poate Banca Națională știe mai multe. Dar, iarăși, cu planificarea bugetelor și cu gestionarea banilor familiei și investițiilor familiei, cred că trebuie să ne referim și la statistica participării femeilor în câmpul muncii. Câte joburi sau ce procentaj de femei sunt angajate sau fac afaceri față de raportul acesta în rândurile bărbaților. Noi încă vedem o participare mai redusă a femeilor. Asta se reflectă în veniturile pe care le au, în gestiunea lor, pentru că banul tău cu siguranță îl gestionezi tu. Banul soțului, bine, dacă mai ajunge la tine. Societatea este foarte diversă. Și atunci, da, dacă vrem o participare mai mare a femeilor în produse financiare, în economisire, în investiție, trebuie să începem de la activitatea economică, participarea în economie, ca afaceri și ca job-uri.

**Vitalie Guțu**: Doamna guvernatoare, cum vedem rolul femeii în administrarea bugetului familiei, cum vedeți dumneavoastră această realitate?

**Anca Dragu**: Este foarte important rolul femeilor și ar trebui să fie și mai important și în activitatea economică, cum spune și doamna Cicanci, că într-adevăr vedem o participare mai slabă a femeilor. Avem, ca antreprenoare, un număr 30 și ceva la 100. Nu e dramatic, dar nu e nici egalitate. În funcții de conducere, în mediul privat, în top, aici stăm și mai rău, cred avem undeva la 18 %. Mă bucur să văd totuși că în spațiu public, atât în Parlament, cât și în Guvern, avem destule reprezentante, dar nu suficient de multe, insist, pentru că acolo se iau deciziile la Guvern, la Parlament. Mi-aș dori să vedem societăți perfect echilibrate din punct de vedere al reprezentării de gen. Ce mai vedem noi din punct de vedere al băncii centrale, că femeile fac mai multe tranzacții, dar de valoare mai mică. Asta înseamnă că totuși, pe deciziile mai importante de plată, totuși în Moldova, domnii sunt mai importanți.

**Vitalie Guțu**: Dețin întâietatea.

**Anca Dragu**: Probabil că femeile plătesc școala, întreținerea, bărbații plătesc mașina. Dar apoi, în cazul femeilor, cred că apare mai mult această rațiune, decizii economice mai raționale, pentru că au această administrare a casei, a gospodăriei. Și asta îți pune o disciplină mai bună și mai riguroasă. Tot din studiile și rezultatele Băncii Mondiale privind microfinanțarea, arată că rezultatele din aceste activități de microfinanțare sunt mult mai bune în cazul femeilor, în lumea largă.

**Vitalie Guțu**: Doamna Cicanci, Corporația Financiară Internațională din Cadrul Băncii Mondiale, în care activați, este prima instituție pe plan global care a susținut emiterea unui gender bond, obligațiuni pe piața de capital care au fost direcționate totalmente pentru programe de antreprenoriat feminin. Corporația susține multe inițiative în acest sens, care promovează accesul femeilor la educația financiară, la piața de capital, ca beneficiari, dar și la funcții de conducere. Și în acest context vă întreb cum vedeți rolul femeii în transformarea economisirii, dintr-un comportament pasiv, într-o abordare mult mai activă, într-o implicare constantă?

**Galina Cicanci**: Exact cum ați și zis, noi fiind instituție financiară, implicăm femeile în viața economică prin instrumente financiare. Deci, acel gender bond, primul din lume, banii din care integral merg pentru susținere afacerilor femeilor, este una din metodele noastre, pe care noi putem să o folosim, dat fiind mandatul nostru instituțional, de a susține anume femeile. Și nu doar prin bonduri, dar chiar și în cadrul liniilor de credit obișnuite. Noi de foarte dese ori avem niște indicatori țintă pentru instituțiile financiare despre ponderea sau raportul liniei de credit care trebuie să meargă neapărat către femei. Dintr-un total de, nu știu, 100 %,  40-50 % în funcție de țara în care ne aflăm. Scopul nostru este mereu să fie mai mare decât statistica medie pe țară, că, de altfel, nu îmbunătățești nimic dacă urmezi media. Noi, și în Moldova, în liniile de credit pe care le-am făcut recent, am avut niște targeturi procentuale pentru cota investițiilor care trebuie să meargă neapărat la business-urile, la afacerile gestionate, fondate de femeii. Asta este una din modalități. În afară de asta, ca să ne îndepărtăm de instrumentele financiare, noi mai avem și programe care țin de susținerea antreprenoriatului feminin în sensul promovării vizibilității lor. Noi avem în fiecare an frumoasa ceremonie - Ring the Bell for Gender Equality, la care participăm împreună cu Banca Națională, cu Bursele de valori în fiecare țară unde participăm, unde vorbim despre importanța activității economice a femeilor, implicării femeilor în gestionarea companiilor mari. Nu vorbim doar despre business-ul mic, vorbim de o Bursă de valori, vorbim despre emitenți de obligațiuni corporative, despre instrumente financiare corporative, respectiv companii mari. Dar și acolo avem nevoie să promovăm femeile în posturi de conducere, în consilii, în managementul operațional. Și asta este una din metodele noastre de a atrage vizibilitatea asupra necesității. Susținem refugiații, fondarea afacerilor de către femeile refugiate, accesul la servicii financiare într-o țară străină atunci când ești o femeie refugiată și trebuie să-ți găsești o sursă de venit, trebuie să ai niște instrumente de bază, un cont în bancă, o modalitate de a face plăți, de a primi plăți și asta facem. Deci, încercăm să inventăm instrumente care s-ar încadra în mandatul nostru de instituție.

**Vitalie Guțu**: Doamna guvernatoare, cum educația financiară, în general, poate sprijini mai multe femei ca să devină inițiatoare a unor afaceri și să fie mult mai prezente în acest circuit al banilor?

**Anca Dragu**: Prin a le aduce informația, le aduce acces la cunoștințe din domeniul economic,  prin a le deschide orizontul și a le stimula pe titlul acesta de prezență economică. Noi ne-am angajat să mergem și pe calea aceasta și, cu siguranță, efectele nu pot fi spectaculoase peste noapte, dar trebuie să ne ținem de această educație financiară, de a împărți celor din jurul nostru toate informațiile, toată știința pe care noi o avem, astfel încât să ne asigurăm că societatea nu bate pasul pe loc. Când mă gândesc la societate spun, cu atât mai mult, tinerii, femeile sunt segmentele care ar putea aduce o contribuție semnificativă. Uitați-vă, sunt aceste cifre la nivel mondial. Activitatea economică,  Produsul intern brut, la nivel mondial, ar crește cu mii de miliarde dacă femeile la nivel mondial ar fi mai active. Haideți să ne uităm la prezența femeilor în viața economică ca o necesitate și să ne uităm din unghiul acesta, cât pierde societatea atunci când unii membrii ai societății, femeile sunt mai puțin active, mai puțin prezente.

**Vitalie Guțu**: Da, este adevărat, pe de o parte. Pe de altă parte, aceste inițiative și aceste programe și tot ce face și Banca Națională a Moldovei pentru a integra femeia ca entitate a unei societăți în circuitul financiar și economic,  este binevenit și vorbim despre tendințe, pentru că tendințele mereu se schimbă și economia la fel trebuie să meargă în pasul schimbărilor. Și vreau aici să punctăm și să vorbim sau să detaliem un pic și aspectul digitalizării, care, după mine, este un element important într-o lume în care suntem cu AI-ul, mergem mână-n mână cu totul, aplicațiile online. Doamnă Dragu, cum se poziționează Banca Națională în raport cu aceste tendințe, tot ce înseamnă digitalizare, aplicații, softuri?

**Anca Dragu**: Digitalizarea ne ajută foarte mult în activitatea de zi cu zi, ne ușurează munca, ne face mai eficienți, mai competitivi. Vine totuși și cu niște riscuri. În primul rând trebuie să ne asigurăm că toți membrii societății sau cât mai mulți au acces la aceste resurse digitale, intră în competiție directă. Apoi trebuie să ne asigurăm și că elementele de escrocherii asociate cu digitalul sunt limitate, pe cât posibil. Vedeți dumneavoastră, cu sute de ani în urmă, banii se transportau de la o bancă la alta cu poștalionul, cu căruț, cu trăsură, cu cai. Erau multe pericole acolo, erau atacate aceste convoaie, apoi s-au inventat aceste bilete de bancă, prin care banca din Veneția spunea băncii din Genova, domnul sau doamna X are această sumă la mine în bancă. Nu mai transportai toți banii respectivi, pentru a limita riscurile. Acum avem tot felul de servicii financiare online. Riscul acesta de a pierde bani în mod fizic nu mai există. Dar există alte riscuri asociate de fraudele online și aici trebuie să fim extrem de atenți. Și întotdeauna am spus cât e de simplu. Dacă vedem câștiguri fantastice promise sau câștiguri generoase, hai să nu spunem neapărat fantastice, atunci trebuie să fim extrem de circumspecți și să ne retragem. Auzim despre atât de multe fraude care au loc. Da, digitalizarea înseamnă servicii rapide, cu trasabilitate, dar și noi trebuie să fim puțin atenți și să ne păzim buzunarele și conturile.

**Vitalie Guțu**: Doamna Cicanci, iată ceea ce spune doamna guvernatoare, vreau să vă întreb dacă un om ar vrea să investească și ar vrea să economisească în același timp, cum o poate face în mod inteligent, făcând un raport dintre sursa de bani pe care o primește și digitalizare, pentru că asta contează foarte mult în secolul în care trăim.

**Galina Cicanci**: Exact, ați întrebat despre a doua parte a monedei, doamna Dragu a menționat despre siguranța mijloacelor digitale, eu vreau să vă vorbesc despre oportunități. Digitalizarea și tot ce înseamnă serviciu financiar digital are marele avantaj de a ne ușura transportarea serviciului financiar în zone mai puține accesibile din punct de vedere a distanței, până la o filială de bancă. Deci digitalizarea, aplicația pe care o are fiecare în telefon este o oportunitate de a reduce distanța între prestatorul de serviciu financiar și utilizatorul final. Fiecare ține filiala băncii la sine, în buzunarul său. Deci, e o oportunitate care trebuie neapărat exploatată, în siguranță, dar folosită la maxim pentru a ajunge cu servicii financiare la cât mai multă lume. Și atunci, când vrei și să economisești și să investești inteligent, serviciile digitale, din aplicație, să zicem în cuvinte simple, sunt alea care te ajută. Ești conectat cu banca ta, ești conectat cu asiguratorul tău. Ai acces și la un fel de servicii, și la alt fel de servicii, fără să mai ieși din casă.  E un merit al digitalizării care trebuie să-l exploatăm.

**Vitalie Guțu**: Și să profităm de ea.

**Galina Cicanci**: Exact.

**Anca Dragu**: Cu atenție.

**Vitalie Guțu**: Da, aici voiam să punctez. Și atunci scade cumva riscul să fim ademeniți de aceste cifre fabuloase sau fantastice care ni se promit, nu știu, pe o platformă sau alta și ni se pare că peste noapte vom deveni mai bogați, într-un fel sau altul. Doamnă Dragu, care este profilul persoanei care economisește astăzi în Republica Moldova. Dumneavoastră,  cam la începutul discuției noastre, ați menționat despre cum eram noi tineri și făcând cumva așa o retrospecție și o comparație dintre generația tânără de atunci și generația tânără de astăzi. Cum ar trebui să arate un portret robot al celui care economisește?

**Anca Dragu**: Profilul celor care economisesc este foarte divers. Ca cifră generală, noi vedem creșterea depozitelor. De exemplu, cele mai recente date, cu o lună în urmă, arată o creștere anuală de peste 8 % a depozitelor. Depozitele populației în acest moment au ajuns undeva la peste 4 miliarde de euro, peste 80 de miliarde de lei. Asta înseamnă undeva în jur de 25 % din Produsul Intern Brut. Dacă e să comparăm cu alte țări, mai e loc de creșterea depozitelor, dar, mă rog, intrăm într-o altă discuție, despre structura economiei. Vedem că în egală măsură avem economisire pe diferite segmente de vârstă, pe segmente de populație, dar în mediu există aceste diferențe între urban și rural și aici și împreună cu IFC, cu Banca Mondială, ne concentram prin Strategia de incluziune financiară, să ne asigurăm că închidem aceste diferențe, pe cât este posibil. Este un fenomen prezent în toată lumea, nu numai în Moldova, dar da, îl cunoaștem și suntem gata

să luăm și luăm în fiecare zi măsuri pentru a închide acest decalaj.

**Vitalie Guțu**: Doamna Cicanci, cum vedeți acest profil identitar al persoanei care economisește în Republica Moldova? Ce i-ar lipsi  acestui profil și ce i-ați mai atribui?

**Galina Cicanci**: Eu am verificat în Findex să văd cum stăm noi cu economiile, ca țară. Că nu aveam o altă sursă în afară de datele publicate, fie de Banca Națională, fie de Findex și am fost surprinsă să văd că este mai mare incidența celor care economisesc în Moldova, decât în regiunea largă, Europa 6-a centrală,  noi o numim ECA în instituție. Deci, dacă în medie, cam 50 % dintre moldoveni au zis că au ceva economii. Și în ECA, acest raport a fost de cam 33%. Deci noi, vizibil, suntem mai bine cu economisirea ca concept, ceea ce implică cumva că moldovenii, de mai multe categorii, economisesc.  Tot cifrele ne zic că în medie, cei care economisesc au în rezerva aia cam echivalentul la două luni de cheltuieli. Deci, cu siguranță, nu economisesc cei bogați. Două luni de cheltuieli este un profil mediu care îți acoperă o urgență,  o schimbare de sezon, o schimbare de mod de viață, o situație neprevăzută, dar două luni de cheltuieli nu indică un profil de un bogătaș. Deci, iarăși, este bine că un moldovean mediu face economii, este protejat două luni de cheltuieli, dar un pic mai puțin economisesc cei tineri, poate cred că au mai mult timp în față, poate cred că au mai puțini bani la moment. E o chestie care trebuie educată, cultivată, susținută. Dar cam atât știm despre profilul lor.

**Vitalie Guțu**: Da, e foarte bine. Doamna Dragu, și în contextul acesta, ce zicea doamna Cicanci referitor la profilul tinerilor, cu ce ar trebui ei să pornească pe calea economisirii? Cu un anumit obiectiv, cu planificarea bugetului pe care îl au, cu o anumită strategie, cu acea pernă de siguranță pe care ar trebui să o realizeze?

**Anca Dragu**: Cu toate, cu obiectiv, cu strategie. Obiectivul poate fi divers. Acum, faptul că ai un obiectiv să economisești pentru o vacanță. Să împrumuți toți banii pentru o vacanță mi se pare destul de trist. Când te întorci din vacanță, ești trist că ai plecat din vacanță, că s-a terminat vacanța și mai trebuie să dai și banii înapoi după o vacanță. Deci, vacanță este, cred, primul sau cel mai la îndemână obiectiv pentru care tinerii ar putea să economisească. Dar pot economisi și pentru obiective mai mari. De asemenea, pot să îi angreneze și pe membrii familiei să îi ajute aici. Dacă eu pun un leu, îmi dai și tu un leu și cred că ar fi de succes. Dar vreau să spun, apropo de economisire. Noi vedem o creștere a economisirii în sectorul bancar, și în creșterea economisirii în moneda națională. Pentru noi este un mesaj foarte bun. Arată o încredere a oamenilor în sectorul bancar, dar și în moneda națională. Adică înseamnă că oarecum ne facem treaba bine.

**Vitalie Guțu**: Doamnă Cicanci, care ar fi cele trei reguli simple pe care fiecare dintre noi ar trebui să le urmeze pentru a-și construi un fond de siguranță financiar, pe scurt?

**Galina Cicanci**: Începe devreme, fă-ți un plan și menține disciplina. Cred că astea ar fi cele trei, scurt.

**Vitalie Guțu**: Scurt. Foarte bine. Doamnă Dragu, dacă ar fi să definiți sensul banilor, că tot despre asta discutăm la fiecare podcast, într-o frază, ce sens ați dat banilor?

**Anca Dragu**: Banii sunt un mijloc prin care noi suntem mai independenți, un mijloc cu care ne îmbunătățim viața de zi cu zi.

**Vitalie Guțu**: Și la fel de scurt, aș vrea pe final, e ultimă întrebare. E bine să economisim sau nu e bine să economisim și cum ar trebui să economisim?

**Galina Cicanci**: Cu siguranță este bine să economisim, echilibrând economisirea cu investirea, neapărat, având un scop pentru ce economisim. Atunci economisirea dă sens acestor bani.

**Vitalie Guțu**: Doamna Dragu?

**Anca Dragu**: Absolut. Trebuie să economisim.

**Vitalie Guțu**: Eu vă mulțumesc pentru prezență, vă mulțumesc foarte mult pentru aceste explicații și pentru că, încă o dată în plus, am dat sens banilor și, cu siguranță, cei care ne-au urmărit și ne urmăresc de fiecare dată, apleacă urechea la ceea zicem. Sfaturile, expertiza cu care veniți în fața lor, este una destul de valoroasă și să țină cont de ele.

**Vă mulțumesc**.

**Метки**

Podcast Sensul banilor [2]
episod 6 [3]
episodul șase [4]
episod 6 despre educația financiară [5]
Sensul banilor [6]
podcast [7]
podcast Anca Dragu [8]
podcasturi [9]
podcastul Anca Dragu [10]
Anca Dragu [11]
Galina Cicanci [12]
ofițer de țară în cadrul Corporației Financiare Internaționale [13]

---

**Источник УРЛ:**
https://bnm.md/ru/node/69233

**Ссылки по теме:**

[1] https://bnm.md/ro/content/podcasturi [2] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=Podcast Sensul banilor [3] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=episod 6 [4] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=episodul șase [5] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=episod 6 despre educația financiară [6] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=Sensul banilor [7] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=podcast [8] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=podcast Anca Dragu [9] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=podcasturi [10] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=podcastul Anca Dragu [11] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=Anca Dragu [12] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=Galina Cicanci [13] https://bnm.md/ru/search?hashtags[0]=ofițer de țară în cadrul Corporației Financiare Internaționale